

1. Прочитай байку **Леоніда Глібова**.

ЩУКА І КІТ

Один мордатий Кіт до Щуки учащав;
пройдисвітка зубата знала,
чого хвостатий кум бажав:
до берега частенько припливала
і щиро куманька свого
карасиками шанувала,
А Кіт і не цуравсь сього,
бо жирная мишва* вже приїдаться стала.
Раз каже Щука так йому:
— Возьми мене мишей ловити. —
Дивуючись, кум глянув на куму
та й засміявсь: — Надумалась дуріти!
Не навіщаєшся таким добром;
карась і сам у рот тобі ускочить,
а хитрая мишва так іноді морочить,
що треба бути мудрованим Котом,
щоб висидіть, неначе неживому,
і оком не моргнуть;
буває, що всю ніч стрибаєш по-дурному
і ні однісінькій не вдасться в'яз звернуть.
А Щука на своє хилила:
— Ет, вигадки! Велике діло миш;
на що ярші — і тих не раз ловила...
Піду бо я! Хоч раз мене потіш. —
Ніхто не бачив, тільки зорі,
як ласий кум і шустрая кума
через садок попхались крадькома
і зачинились у коморі.
Кіт на полицю зараз же стрибнув,
бо там давненько був,
а Щука у куточку
сховалася за бочку.

От перед світом Кіт довідаться біжить —
аж Щука без хвоста лежить:
прокляті пацюки одгризли.
— Бач, серденько, в яку біду ми влізли!
Хвоста й нема...
Ніхто не винен — ти сама, —
мурличе Кіт, — се справді штука!
Ну, що ж його тепер робить?
— Голубчику, рятуй! — тут простогнала Щука. —
На світі дай мені пожить...
У став мерщій пусти мене, мій друже,
до світа тут не доживу...
Хоч і нема хвоста — байдуже,
як-небудь попливу. —
Побачив Кіт, що діло препогане,
що, може, і йому вона в пригоді стане, —
узав куму на спину примостив,
поніс до ставу та й пустив.
Пішла між рибами про неї всюди слава;
сміються всі, карасики найбільш:
— Догралася! Тепер мовчи та диш,
безхвостая проява! —
На світі живучи, довіку вчись;
що наробила здуру Щука —
се всякому наука:
чого не тямиш — не берись.

Мишва́ — багато мишей.

2. Знайди в тексті байки слова, що описують і характеризують Кота. Підкресли їх синім олівцем, а характеристику й опис Щуки — зеленим.

3. Як висловлювався Кіт про своє полювання на мишей і полювання Щуки на карасиків. Обведи ці слова у тексті байки **червоним** олівцем.
4. Поміркуй і поясни, хто, на твою думку, тут викликає співчуття, а хто — ні. Свою відповідь обґрунтуй.
5. Добери синоніми до слів з байки:

учащав — _____

попхались — _____

примостив — _____

6. Візьми в рамочку слова, у яких міститься мораль байки.
7. Які, на твою думку, людські риси характеру висміює байкар? Підкресли потрібне серед поданих слів.

Лінощі, впертість, хвальковитість, жорстокість, самовпевненість, злодійство, зазнайство.

А хочеш познайомити з байками Леоніда Глібова своїх молодших друзів? Тобі допоможе в цьому чудова книжка-панорамка.

Леонід Глібов. Байки. Художник Наталя Котилевська. — Київ : Видавництво «Розумна дитина», 2009.

1. Прочитайте твір **Анатолія Григорука**.

ГУСАК ЧЕРВОНОЛАП

Климцьо з Мотею зачаїлись у поліні. Полин був високий, густий і пах гірко й лоскóтно. Климцьо став навшпиньки, глянув навкруги. Прислухався. У вечірній сутіні дзúмили* комарі. На ставу фóркнула* моторка. Біля аптеки хтось затарабанив по штахетах пáтиком*.

— Мені страшно, — скривилась Мотя. — Ми того Червонолапа й не побачимо. А дід Онуфрій як упіймає, то буде нам.

— От іще боягузка! — сердито сказав Климцьо й шарпнув Мотю за руку.

Плутаючись у бур'яні, вони пóкрадьки долізли до огорожі, за якою починалась велика лука. Протиснулися в тільки їм відому шпарину й опинились коло височенного, з триповерховий будинок, парусинового намету, що в ньому ось уже другий тиждень виступав цирк. Скрізь по стінах намету висіло багато малюнків. На одному був ведмідь: він лежав горілиць* і ногами спритно перевертав на всі боки велику смугасту бочку. На другому — ведмеді їздили на велосипедах. І все це було як живісіньке.

Климцьо з Мотею аж двічі підряд на циркову виставу ходили. І всі артисти їм страх як сподобались! А надто вже гусак Червонолап. Гусак грав дзьобом на піаніно і навіть приклади з арифметики розв'язував. Покладуть перед ним дві диктіни* з цифрами. А він поряд третю мостить, де написано, скільки буде разом, як додати все. І коли діти кричали: «Ще! Ще!» — залюбки повторював той чи той номер. Аплодували йому завзято.

— Його, мабуть, увесь світ знає, — сказала тоді Мотя.

— Та вже знає, — упевнено підтвердив Климцьо.

І от завтра цирк мав повантажитись на автофургони і змандрувати хтозна-куди, а назад, може, ніколи не повернеться.

За парусиновим наметом, куди Климцьо з Мотею прошмигнули тихцем, Червонолапа вони побачили відразу.

— Червонолапе, здрастуй! — підступив до нього Климцьо. — Не пізнаєш? Я — Климцьо. А це ось — Мотя. Ми в першому ряду сиділи і найдужче за всіх тобі плескали.

Проте Червонолап тільки дивився на них.

— Ходімо вже, ходім, — прошепотіла до Климця Мотя.

Климцьо торкнув двері. Легенько наліг. І тут, не встиг Климцьо озирнутись, як Червонолап був назовні. Знявся в повітря і полетів на став.

Тут де не взявся і дід Онуфрій.

Климцьо з Мотею метнулись до огорожі, шаснули у свою шпарину і сховались. Що ж тепер буде? Червонолап полетів. Тепер вони ніколи більше не побачать його.

Із своєї схованки Климцьо з Мотею дивились, як він плавав, пірнав на ставу.

— Ходи, ходи, — просила його пошепки Мотя.

І Червонолап цього разу вийшов з води і перевальцем попрямував не куди, а таки просто туди, де зачались Климцьо з Мотею.

Дзúмити — дзижчати.

Фóркнути — видати глухий звук.

Па́тик — те саме, що палиця.

Лежати горілиць — лежати обличчям догори.

Дикті́на — табличка.

◀ 2. Добери й запиши 1–2 синоніми до слова *дзуміли*.

3. Запиши, з яких слів утворилася кличка гусака — Червонолап.

4. Підкресли в тексті, що умів робити Червонолап.

5. Пофантазуй, що сталося далі з дітьми й гусаком. Дopiши продовження iсторii.

